МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Придніпровський інститут ПрАТ «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна академія управління персоналом»
Кафедра економічного проєктування та маркетингу

Придніпровський Інститут
«Міжрегіональна Академія
Управління Персоналом»
МАУП

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Заступник директора із забезпечення
якості освіти та інноваційної
діяльності
_____Ольга МАСЛАК
“ ”_____2026 року

ПРИДНІПРОВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
Код ЄДРПОУ 25671304

СИЛАБУС

З ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
С1 «ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»
(ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ)
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ С1.01 «ЕКОНОМІКА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЕКОНОМІКА ПРАЦІ»
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

КРЕМЕНЧУК 2026

Силабус з вибіркового освітнього компонента **«Інтелектуальна власність та комерціалізація результатів наукових досліджень»** розроблено на основі освітньо-професійної програми «Економіка праці» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» (за спеціалізаціями) спеціалізація С1.01 «Економіка» ОПП «Економіка праці» та відповідних нормативних документів

Укладач:
д.е.н., проф. _____ Марія МАСЛАК
(підпис) *(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)*

Затверджено на засіданні кафедри економічного проєктування та маркетингу

Протокол від «01» 09 2026 року № 1

Завідувач кафедри економічного проєктування та маркетингу

_____ (Валентин ГНОЄВИЙ)

«01» 09 2026 року

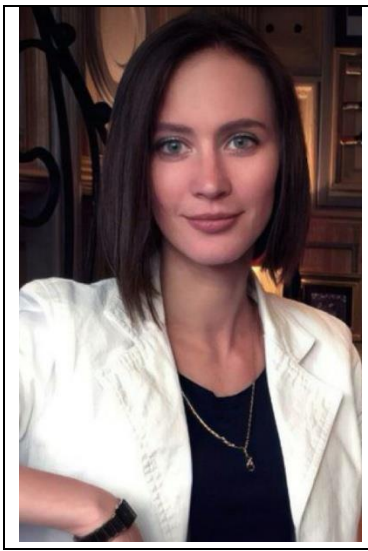
Гарант освітньо-професійної програми _____ Аліна ЄФРЕМЕНКО

Схвалено
Методичною радою Придніпровського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
(шифр, назва)

Протокол від "01" 09 2026 року № 1

Голова _____ Юлія ЗАВОЛОКА
(підпис) (ініціали, прізвище)

© Придніпровський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2026 рік
© Маслак Марія Володимирівна, 2026 рік

	Силабус вибіркового освітнього компонента **«Інтелектуальна власність та комерціалізація результатів наукових досліджень»**
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень Спеціальність: С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» (спеціалізація С1.01 «Економіка») Освітньо-професійна програма: «Економіка праці»
	Рік навчання 1, семестр 2
	Кількість кредитів: 3,0 Мова викладання: українська
	Звітність: диф. залік

Викладач:

Прізвище, ім’я, по батькові	Доктор економічних наук, професор Маслак Марія Володимирівна
Профайл викладача	https://krm.maup.com.ua/department-of-economic-design-and-marketing/
Контактна інформація	Ел. адреса: mariya.maslak2016@gmail.com Телефон: +38(067)5323871
Консультативна підтримка здобувачів	Регулярні консультації проводяться щотижня дистанційно за попереднім погодженням через Zoom / MS Teams / Google Meet, а також в асинхронному режимі через корпоративну пошту та чат у LMS Google Classroom (у будь-який день за домовленістю в межах робочого часу)
Зворотний зв'язок щодо якості курсу	Анонімне або відкрите опитування здобувачів щодо змісту, організації та якості викладання ОК проводиться наприкінці семестру через форму в LMS Google Classroom. Пропозиції та зауваження також приймаються на пошту або під час консультацій

ЗМІСТ

1	Опис дисципліни	5
2	Компетентності та програмні результати навчання	6
3	Структура курсу	7
4	Методи навчання	9
5	Політика, форми оцінювання	9
6	Політика курсу	14
7	Методичне забезпечення	15
8	Рекомендована література	15
9	Інформаційні ресурси	17
10	Законодавчі та нормативно-правові акти України	17
11	Внутрішня нормативно-правова база Придніпровського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»	18

1. Опис дисципліни

Метою освітнього компонента **«Інтелектуальна власність та**

комерціалізація результатів наукових досліджень» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти глибоких теоретичних знань про інтелектуальну власність та економічні механізми перетворення наукових результатів на ринкові продукти й послуги; набуття практичних навичок оцінювання комерційного потенціалу розробок, вибору способів їх охорони та обґрунтування моделей комерціалізації.

Основними завданнями освітнього компонента є опанування теоретичних засад інтелектуальної власності та економічних механізмів комерціалізації наукових результатів; дослідження способів охорони й використання об'єктів інтелектуальної власності з урахуванням інтересів авторів, установ і партнерів; формування навичок оцінювання комерційного потенціалу, ринкових перспектив і готовності наукових розробок до практичного застосування; набуття практичних умінь вибору моделей комерціалізації, ліцензування та передачі прав на результати досліджень; розвиток здатності обґрунтовувати економічні параметри комерціалізації наукових розробок з урахуванням ресурсів, очікуваних доходів і ризиків; набуття практичних навичок підготовки та презентації проєкту комерціалізації результатів наукових досліджень із дотриманням академічної доброчесності та прав інтелектуальної власності.

Практична спрямованість. Здобувачі досліджують прикладні ситуації охорони та використання інтелектуальної власності, здійснюють пошук наукової й патентної інформації, визначають об'єкти та суб'єктів прав, оцінюють комерційний потенціал результатів досліджень. Під час виконання практичних завдань порівнюють моделі комерціалізації, обґрунтовують вибір способу передачі або використання прав, виконують економічні розрахунки та оцінюють ресурси й ризики реалізації запропонованих рішень. Результатом роботи є аналітично обґрунтована пропозиція щодо комерціалізації обраної розробки з економічними розрахунками, планом реалізації та презентацією.

Викладання. Лекції проводяться у формі лекцій-діалогів і проблемних обговорень із використанням прикладів наукових розробок та університетського підприємництва. Практичні заняття охоплюють аналіз кейсів, пошук патентних документів, порівняння способів комерціалізації, розрахунок ліцензійних платежів, сценарних доходів і витрат та обговорення інвестиційних презентацій. Самостійна робота передбачає опрацювання джерел, підготовку розрахунків та індивідуального завдання.

Програмне забезпечення та технічні інструменти дисципліни. З огляду на прикладний характер освітнього компонента «Інтелектуальна власність та комерціалізація результатів наукових досліджень», практична підготовка здобувачів вищої освіти базується на використанні сучасних цифрових інструментів, табличних процесорів, патентно-інформаційних систем та засобів підготовки й представлення проєктів комерціалізації.

– Microsoft Excel / Google Таблиці – для систематизації результатів пошуку, порівняння моделей комерціалізації, розрахунку витрат, доходів, роялті, чистої приведеної вартості та аналізу чутливості за заданими припущеннями. За потреби застосовуються доступні інструменти підготовки даних і сценарного аналізу.

– PATENTSCOPE Всесвітньої організації інтелектуальної власності, Espacenet Європейського патентного відомства та Спеціальна інформаційна система УКРНОІВІ – для пошуку патентних документів, відомостей про заявників, правовласників і технічні рішення. URL: https://patentscope.wipo.int/ ; https://worldwide.espacenet.com/ ; https://sis.nipo.gov.ua/uk/

– Google Scholar, відкриті інституційні репозитарії та Zotero – для добору наукових публікацій, упорядкування джерел і підготовки бібліографічних посилань. URL: https://scholar.google.com/ ; https://www.zotero.org/

– Microsoft Word / Google Docs, PowerPoint / Google Slides / Canva – для аналітичних записок, планів комерціалізації та інвестиційних презентацій; Miro / FigJam або спільні документи – для карти зацікавлених сторін, бізнес-моделі та обговорення альтернатив.

– Google Classroom – для доступу до матеріалів, подання робіт, тестування та зворотного зв'язку;

– Zoom / MS Teams / Google Meet – для дистанційних занять і консультацій.

Використовуються доступні безкоштовні версії, відкриті сервіси або академічні ліцензії; придбання платних підписок не є обов'язковим. Потрібен комп'ютер із браузером та доступ до інтернету. Патентний пошук виконується з навчальною метою; його результати самі по собі не підтверджують патентоздатності або свободи використання розробки. Неопубліковані розробки та конфіденційні матеріали не завантажуються у відкриті сервіси без дозволу правовласника.

2. Компетентності та програмні результати навчання

Вивчення освітнього компонента дає можливість набути **компетентності**, потрібні для подальшої професійної діяльності:

ІК	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
ЗК 01	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 04	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 06	Здатність розробляти та управляти проєктами.
ЗК 07	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 08	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
СК 03	Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.
СК 06	Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.
СК 08	Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
СК 09	Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.
СК 11 (д)	Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Засвоєння змісту освітнього компонента забезпечує формування таких **програмних результатів**:

ПР 01 Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПР 04 Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПР 05 Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПР 08 Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПР 09 Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПР 11 Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПР 12 Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПР 15 (д) Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

3. Структура курсу

К-сть год. Денна ф.н.			Тема
ЛК	ПЗ	Сам. р.	
Змістовий модуль 1. Правові засади та охорона інтелектуальної власності			
4	1	4	**Тема 1. Інтелектуальна діяльність і правові засади інтелектуальної власності** 1. Економічна і правова природа результатів досліджень; їх зв'язок з інтелектуальним капіталом і нематеріальними активами. 2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. 3. Автори, винахідники, роботодавці, замовники; розподіл майнових прав і значення договірного врегулювання. 4. Національне й міжнародне регулювання; роль України, Європейського Союзу та Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO).
4	1	4	**Тема 2. Авторське право, академічна доброчесність та використання наукових результатів.** 1. Наукові публікації, навчальні матеріали, комп'ютерні програми й бази даних 2. Особисті немайнові та майнові права автора; співавторство і службові твори. 3. Цитування, відкриті ліцензії та використання матеріалів у цифровому середовищі. 4. Порушення прав, способи захисту та договірне попередження конфліктів. 5. Етика використання ШІ у дослідницькій діяльності.
2	1	4	**Тема 3. Патентна охорона та патентно-інформаційний пошук** 1. Винаходи, корисні моделі та інші об'єкти промислової власності. 2. Загальна логіка набуття прав і міжнародної охорони; територіальність та строки дії прав. 3. Пошук у PATENTSCOPE, Espacenet і СІС УКРНОІВІ; ключові слова, класифікація та відбір документів.

			4. Патентна інформація для аналізу технологічних і ринкових перспектив; обмеження навчального пошуку.
	1	4	Модульна контрольна робота 1
Змістовий модуль 2. Економічні механізми та проєкти комерціалізації			
4	1	4	**Тема 4. Моделі комерціалізації та трансфер технологій** 1. Власне використання, ліцензування, передання майнових прав, партнерство, стартапи та spin-off. 2. Взаємодія науки, бізнесу й держави; офіси трансферу технологій та інноваційні посередники. 3. Потенційні споживачі, ціннісна пропозиція, комерційна й технологічна готовність розробки. 4. Міжнародні кейси університетського підприємництва. 5. Наслідки комерціалізації для зайнятості та кадрових потреб.
4	1	4	**Тема 5. Економічне оцінювання та ліцензійні доходи** 1. Витратний, порівняльний і дохідний підходи до оцінювання прав. 2. Ліцензійні договори, межі використання й економічні інтереси сторін. 3. Роялті, паушальні та комбіновані платежі; навчальні розрахунки за заданими умовами. 4. Грошові потоки, дисконтування, економічний ефект; аналіз чутливості та сценарії доходів та витрат. 5. Ринкові, правові й фінансові ризики.
2	1	4	**Тема 6. Проєкт комерціалізації результатів наукового дослідження** 1. Мета, етапи, учасники та календарний план проєкту. 2. Інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове й кадрове забезпечення. 3. Розподіл прав, ризиків і очікуваних доходів між партнерами. 4. Показники результативності та моніторинг. 5. Бізнес-пропозиція та інвестиційна презентація; аргументація цінності для фахівців і нефахівців.
	1	4	Модульна контрольна робота 2
	2	14 8	Презентація та захист індивідуального завдання, додаткових індивідуальних активностей
		6	**Семестровий контроль (диф. залік)**
20	10	60	**Усього**

Організація та зміст самостійної роботи здобувачів (СРЗ)

Самостійна робота спрямована на поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок опрацювання наукових і патентних джерел, критичного оцінювання комерційного потенціалу розробок та обґрунтування рішень. Загальний обсяг – 60 годин, урахованих у структурі курсу.

Підготовка до лекцій охоплює опрацювання матеріалів, публікацій і прикладів, формулювання запитань для дискусії. Підготовка до практичних занять передбачає добір даних і документів, виконання пошуку, попередніх розрахунків та аналіз кейсів. Здобувачі виконують завдання для самоконтролю, готуються до модульних робіт, індивідуального завдання та заліку. За власним вибором можуть представляти результати дослідження на конференціях, круглих столах, у тезах або статтях.

Орієнтовний розподіл годин самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Год.	Форма контролю та самоконтролю

1	Опрацювання лекційних матеріалів і джерел, підготовка до дискусій	10	Обговорення, критичні запитання
2	Підготовка до практичних занять	10	Кейси, таблиці пошуку, розрахунки
3	Самоконтроль у Google Classroom (виконання завдань)	4	Тести, перевірка розрахунків
4	Підготовка до двох модульних контрольних робіт	8	По 4 години підготовки до кожної роботи
5	Виконання й підготовка до захисту індивідуального завдання, представлення обраних активностей	22	Аналітична записка, фінансова модель, план, презентація та захист
6	Підготовка до диференційованого заліку	6	Самоперевірка за підсумковими питаннями
	Усього	60	

Перші три види роботи разом становлять 24 години, розподілені між темами курсу; підготовка до модульних контрольних робіт – 8 годин, індивідуальне завдання й обрані активності – 22 години, підготовка до диференційованого заліку – 6 годин.

4. Методи навчання

- словесні методи (лекційне викладання матеріалу, проблемні бесіди, діалог та обговорення);
- наочні методи (ілюстрування теоретичних положень, демонстрація прикладів і презентаційних матеріалів);
- опрацювання навчальних і наукових джерел (аналіз навчально-методичної літератури, наукових публікацій, добір патентних матеріалів, перевірка їх походження та актуальності);
- практичні методи (виконання тестів, розв’язання ситуаційних завдань, аналіз кейсів, розрахунок платежів, доходів, витрат та економічного ефекту);
- методи стимулювання пізнавальної активності (постановка проблемних запитань, розгляд актуальних прикладів і навчальні дискусії);
- інтерактивні методи (робота в групах, проведення мікродосліджень, фахові дискусії, моделювання переговорів);
- цифрові методи (електронні курси, відеоматеріали, мультимедійні ресурси та інструменти дистанційного навчання);
- дослідницько-пошуковий (самостійний пошук, аналіз і узагальнення інформації для обґрунтування висновків).

5. Політика, форми оцінювання

Оцінювання здійснюється відповідно до змісту освітнього компонента та графіка освітнього процесу. Поточний контроль охоплює усне та письмове опитування, тести, письмові й розрахунково-аналітичні завдання, роботу з даними, кейси, сценарні вправи, практичні роботи, дві модульні контрольні роботи та захист індивідуального завдання. Семестровий контроль – підсумковий тест (диференційований залік).

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до змісту

освітнього компонента та графіка освітнього процесу. Вимоги до виконання завдань і критерії їх оцінювання наведено в методичних матеріалах до освітнього компонента «Інтелектуальна власність та комерціалізація результатів наукових досліджень».

При оцінюванні здобувача враховується наступне:

1. *Активність на лекційних заняттях* – участь в обговореннях, постановка змістовних запитань, здатність аналізувати та критично осмислювати навчальний матеріал.

2. *Активна та продуктивна робота на практичних заняттях*, зокрема коректність виконання завдань, обґрунтованість висновків, уміння аргументувати запропоновані рішення та співпрацювати в команді.

3. *Самостійність, творчість та своєчасність виконання всіх видів завдань,* використання відповідного аналітичного інструментарію та дотримання академічної доброчесності, зокрема, прозоре й відповідальне застосування інструментів штучного інтелекту.

*Розподіл балів, що отримують здобувачі**

Вид занять	Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			Макс. сума балів
	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	
Робота на лекціях (дискусії, критичні запитання та фахове обговорення)	2	2	1	2	2	1	10
Практичні заняття (опитування, контрольні, тести, письмові завдання, участь у ділових іграх, тренінгах, кейс-стаді, вирішення ситуаційних завдань)	6	6	6	6	6	6	36
Виконання індивідуального завдання (в рамках самостійної роботи, презентація відповідно до тематики курсу)							10
Виконання контрольних робіт за змістовими модулями: 1, 2 модуль	8			8			16
Додаткові бали за індивідуальні активності у рамках самостійної роботи (на вибір здобувача)							8
Підсумковий тест (диф. залік)							20
Усього							**100**

T_1, T_2 ... T_n – теми змістових модулів;

*Запропонований розподіл балів відповідає максимально можливій оцінці за відповідний вид навчальної діяльності.

Додаткові бали нараховуються за підтверджений реальний вихід здобувача у науковий простір за результатами виконання додаткових індивідуальних активностей (на вибір здобувача) у межах самостійної роботи (максимальна кількість додаткових балів - до 8 балів):

1. Підготовка наукової публікації:

– статті у фаховому або міжнародному науковому виданні – 6–8 балів (залежно від рівня видання: у науковому виданні – 6 балів; фахове – 7 балів; міжнародне іноземною мовою – 8 балів);

2. Підготовка тез доповіді та участь у науково-практичній конференції: залежно від рівня конференції (всеукраїнській – 4 бали; міжнародній – 5 балів; міжнародній іноземною мовою – 6 балів; Conference Proceedings – 8 балів);

3. Участь у заходах: онлайн-курси, тренінги, воркшопи, круглі столи, профільні/літні школи (наявність сертифікатів та/або програми заходу), один захід – 2 бали.

Додаткові бали нараховуються за активності, що відповідають тематиці освітнього компонента, за умови представлення отриманих результатів. Такий підхід підтримує індивідуальну освітню траєкторію здобувача, стимулює самостійне навчання та розвиток дослідницьких умінь. Результати додаткових індивідуальних активностей подаються не пізніше ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії.

Використання можливостей неформальної та інформальної освіти в межах вивчення дисципліни

Здобувачі можуть поглиблювати компетентності через онлайн-курси, вебінари, тренінги та самостійне опрацювання матеріалів щодо інтелектуальної власності й комерціалізації. Обрані активності мають відповідати темам дисципліни та очікуваним результатам навчання. Викладач консультує щодо добору матеріалів; результати можуть застосовуватися у практичних роботах та індивідуальному завданні.

Орієнтовні курси Академії BOIB: DL-101 General Course on Intellectual Property – загальні засади інтелектуальної власності; DL-450 Intellectual Property Management – використання інтелектуальних активів та вибір рішень щодо їх комерціалізації. Мову, строки реєстрації та умови участі здобувач перевіряє в актуальному каталозі. URL: https://welc.wipo.int/acc/index.jsf?lang=en&page=wipoDLCatalog.xhtml

Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до чинного положення ПрАТ «ВНЗ «МАУП». Сертифікат і матеріали, що підтверджують набуті результати навчання, подаються викладачеві для розгляду в установленому порядку. Автоматичне подвійне нарахування балів за один результат не передбачається.

Виконання індивідуального завдання

Здобувач розробляє проєкт комерціалізації обраного результату наукового дослідження. Максимальна оцінка – 10 балів у межах загальної 100-бальної шкали. Тему обирають за науковими чи професійними інтересами або прикладним запитом роботодавця; об’єкт, джерела даних та очікуваний результат погоджуються з викладачем.

Робота передбачає характеристику розробки й потенційного споживача, визначення об’єктів і суб’єктів прав, добір релевантних наукових та патентних матеріалів, оцінювання комерційного потенціалу, порівняння моделей

комерціалізації, розрахунок доходів і витрат та підготовку плану реалізації з ресурсами, ризиками й показниками результативності. Фактичні дані, навчальні припущення та прогнозні оцінки чітко розмежовуються.

Результат подається як аналітична записка з таблицею пошуку, фінансовою моделлю та планом комерціалізації, супроводжується презентацією й захищається перед викладачем і навчальною групою. Оцінювання індивідуального завдання здійснюється за такими складниками: характеристика розробки, визначення об'єктів і суб'єктів прав інтелектуальної власності – до 2 балів; аналіз наукових і патентних джерел та оцінювання комерційного потенціалу – до 2 балів; обґрунтування моделі комерціалізації та економічні розрахунки – до 3 балів; план реалізації з визначенням ресурсів, ризиків і показників результативності – до 1 бала; презентація, захист та аргументованість відповідей на запитання – до 2 балів. Максимальна загальна оцінка – 10 балів.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Комерціалізація програмного продукту або бази даних для аналізу ринку праці.
2. Модель ліцензування результату університетського дослідження.
3. Оцінювання комерційного потенціалу технологічної розробки підприємства.
4. Порівняння власного використання та передання прав на наукову розробку.
5. Обґрунтування створення університетського spin-off та його кадрового забезпечення.
6. План комерціалізації освітнього або аналітичного продукту з урахуванням прав авторів.

Питання для самоконтролю здобувачів вищої освіти
(при підготовці до диф. заліку)

1. У чому полягає економічна та правова природа інтелектуальної власності й чим вона відрізняється від інтелектуального капіталу?
2. Які результати наукових досліджень можуть бути об'єктами інтелектуальної власності та хто може бути суб'єктом відповідних прав?
3. Охарактеризуйте інтереси автора, роботодавця й замовника та значення договорів для розподілу майнових прав.
4. Розкрийте зміст особистих немайнових і майнових авторських прав та особливості співавторства.
5. За яких умов допускаються цитування, використання відкритих ліцензій і поширення наукових матеріалів у цифровому середовищі?
6. Які ризики порушення авторських прав і академічної доброчесності виникають під час використання чужих матеріалів та генеративного ШІ?
7. Поясніть призначення патентної охорони, її територіальний характер та відмінності винаходу й корисної моделі.
8. Опишіть послідовність навчального патентного пошуку та критерії добору релевантних документів у PATENTSCOPE, Espacenet і СІС УКРНОІВІ.
9. Чому результати патентного пошуку не є достатнім підтвердженням

патентоздатності або свободи використання розробки?

10. Порівняйте власне використання, ліцензування, передання майнових прав, партнерство та створення spin-off.

11. Яку роль відіграють університети, офіси трансферу технологій та інноваційні посередники у комерціалізації досліджень?

12. За якими ознаками оцінюють готовність розробки до ринку, її цінність для споживача та вплив на зайнятість і кадрові потреби?

13. Охарактеризуйте витратний, порівняльний і дохідний підходи до оцінювання прав інтелектуальної власності.

14. У чому відмінності роялті, паушальних і комбінованих платежів та від яких умов залежить їх вибір?

15. Поясніть принципи побудови грошових потоків, дисконтування та аналізу чутливості проєкту комерціалізації.

16. Визначте основні складники плану комерціалізації та вимоги до його ресурсного й кадрового забезпечення.

17. Які показники доцільно застосовувати для моніторингу результативності проєкту та контролю його ризиків?

18. Розкрийте структуру бізнес-пропозиції й інвестиційної презентації та вимоги до обґрунтування цінності розробки для партнерів.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	**Оцінка в ECTS**	**Значення оцінки ECTS**	**Критерії оцінювання**	**Рівень компе-тентості**	**Оцінка за національною шкалою**
					іспит, диференційо-ваний залік
90-100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий	відмінно
82-89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструк тивно-варіативн ий)	добре
74-81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження		

			думок		
64-73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродук-тивний)	задовільно
60-63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

6. Політика курсу

Освітній процес ґрунтується на партнерстві, взаємоповазі, відкритості та суворому дотриманні етичних норм і чинного законодавства України, зокрема, Закону України «Про академічну доброчесність», ЗУ «Про вищу освіту», а також внутрішніх положень ЗВО.

1. Освітнє середовище, рівність та недискримінація.

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися культури взаємоповаги, доброзичливості, академічного етикету та конструктивного діалогу під час лекційних, практичних занять, залікових заходів та онлайн-комунікацій.

Категорично неприпустимими є будь-які форми дискримінації, мови ворожнечі, булінгу чи мобінгу за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, майнового стану чи мовних ознак.

Курс гарантує рівні можливості для всіх здобувачів. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають право на адаптацію навчальних матеріалів та умов поточного/підсумкового контролю за попереднім узгодженням із викладачем.

2. *Критичне оцінювання матеріалів та взаємне рецензування (Peer-Review).*

Заохочуються фахові критичні запитання, перевірка джерел, розрахунків, ліцензійних умов і припущень. Здобувачі можуть рецензувати аналітичні записки,

фінансові моделі та плани комерціалізації, дозволені до представлення групі. Зауваження мають бути конкретними, доказовими й коректними.

Участь враховується в межах поточного оцінювання відповідного заняття; остаточну оцінку визначає викладач.

3. Академічна доброчесність та етика.

Письмові та індивідуальні роботи виконуються здобувачем самостійно, а внесок учасників групових завдань позначається.

Академічний плагіат, фабрикація чи фальсифікація даних (маніпулювання показниками, вигадування датасетів для отримання балів), списування, обман та будь-які форми недоброчесності є неприпустимими.

Усі первинні та вторинні економічні дані, аналітичні методики, відкриті бібліотеки коду чи сторонній текстовий контент обов'язково супроводжуються належним бібліографічним посиланням.

4. Регламент та етика використання штучного інтелекту (ШІ):

ШІ може використовуватися відповідно до умов завдання для структурування матеріалів, формування альтернативних ідей, мовного редагування та допомоги з формулами чи візуалізацією. Здобувач зазначає назву інструменту, мету й використані запити, перевіряє джерела та розрахунки й відповідає за кінцеві висновки. Згенеровані оцінки не подаються як офіційні дані. Конфіденційна або чутлива інформація не передається зовнішнім сервісам.

ШІ є лише асистентом. Здобувач несе особисту відповідальність за критичну оцінку, перевірку достовірності та якість згенерованих даних чи висновків. Пряме копіювання згенерованого тексту чи аналітики без авторського осмислення вважається порушенням академічної доброчесності.

5. Реагування на порушення.

Порушення етичних норм, принципів недискримінації або академічної доброчесності тягне за собою неприйняття аналітичної роботи/завдання та притягнення до відповідальності згідно з внутрішніми положеннями ЗВО та чинним законодавством України.

7. Методичне забезпечення

Методичні вказівки щодо вивчення освітнього компонента «Інтелектуальна власність та комерціалізація результатів наукових досліджень» розміщені у віртуальному освітньому просторі (Google Classroom).

8. Рекомендована література

Основна

1. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність: практ. посіб. / упоряд.: К. І. Чижмарь, Д. В. Журавльов. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 224 с.

2. Гордієнко С. Г. Інформація, інновації, інтелектуальна власність та їх захист в Україні: досвід пізнання, проблеми розуміння та шляхи їх вирішення: монографія. Юрінком Інтер, 2023. 772 с.

3. Іванова В. В. Інтелектуальний бізнес. Суми, 2021. 327 с.

4. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Білоусова Н. О.

та ін.; за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видво «Політехніка», 2021. 374 с.

5. Інтелектуальна власність. Законодавство, судова практика [Текст] / упоряд.: А. В. Григоренко, Л. С. Григоренко. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 344 с.

6. Даниленко Ю. А., Юрчишин О. Я. Інтелектуальна власність. Практичні аспекти: посібник / за ред. Б. В. Гриньова. Харків: ІСМА, 2023. 377 с. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/65723.

7. Демчина Л. І. Інтелектуальна власність: метод. вказівки. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2023. 50 с.

8. Дубовик Н. А., Климова К. І. Інтелектуальна власність та авторське право: ДУІКТ: візуалізований навч. посіб. / [уклад.: Н. А. Дубовик, К. І. Климова]. Київ: ДУІКТ, 2024. 289 с.

9. Коваль І. Ф. Сучасні тенденції і перспективи розвитку права промислової власності в Україні: господарсько-правовий вимір. *Економіка та право*. 2026. Т. 82. № 3. С. 3–16. DOI: https://doi.org/10.15407/econlaw.2026.03.003

10. Комерціалізація інновацій: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації: монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Л. Ю. Сагер, канд. екон. наук, доц. Л. О. Сигиди. Суми: Сумський державний університет, 2022. 363с.

11. Право інтелектуальної власності: підручник / О. І. Харитонова та ін.; за заг. ред. О. І. Харитонової. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 540 с.

12. Попова Л. М., Хромов А. В., Шуба І. В. Інтелектуальна власність: підручник. Харків: «Федорко», 2021. 262 с. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/8c07c002-f09e-4482-b25a-f30e8071329f/content

13. Скляров Р. А., Шанайда В. В. Інтелектуальна власність. Частина 1. Правові засади, класифікація та засоби індивідуалізації: навч. посіб. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2026. 288 с. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/52499

14. Фролов М. М. Право інтелектуальної власності: метод. реком. для підг. до семінар. і практ. занять. Дніпро: ДДУВС, 2025. 62 с.

15. Boyle J., Jenkins J. Intellectual Property: Law & the Information Society: Cases and Materials. 5th ed. 2021. URL: https://web.law.duke.edu/sites/default/files/centers/cspd/ipcasebook-2021-5th-ed.pdf

16. David Kline, David Kappos. Introduction to Intellectual Property. 2021. 200 p

Додаткова

1. Maslak M., Pererva P., Ievsieiev A., Tkachov M., Tkachova N. (2024) Formation of intellectual property commercialization strategies. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. Vol. 1, no. 13 (127). P. 80–91. URL: https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.296836. (Scopus).

2. Maslak M., Pererva P., Nagy Sz., Kosenko O., Kobielieva T. (2024) Economic Assessment of Outsourcing of Intellectual and Information Technologies. *Data-Centric Business and Applications. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies*. 2024. Vol 195. Springer. P. 147–186. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-54012-7_7. (Scopus)

3. Maslak M., Pererva P. (2023) Formation of economic and legal measures for the development of the market of intellectual property objects (Формування економіко-правових заходів розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності), Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 2023, Volume 1, Iss. 13 (121), p. 113–124, doi.10.15587/1729-4061.2023.273850 (Scopus)

4. Maslak M., Pererva P. (2022) Commercialization of intellectual property objects in industrial enterprises (Комерціалізація об’єктів інтелектуальної власності на промислових підприємствах), Problems and Perspectives in Management, 2022, Volume 20, Iss. 3, p. 465–477, doi:10.21511/ppm.20(3).2022.37 (Scopus)

5. Інтелектуальна власність та авторське право: навч. посіб. для студ. вищ. заклад. освіти / І. М. Чістякова та ін.; М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т . 2-ге вид., стер. Київ: Каравела, 2021. 204 с.

6. Маслак М. В. (2023) Інтелектуальна власність як конкурентний ресурс промислового підприємства. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ» (економічні науки).* 2023. № 1. С. 99–104. doi: 10.20998/2519-4461.2023.1.99

7. Маслак М. В., Перерва П. Г. (2022) Інтелектуальна власність промислового підприємства як економічна категорія. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».* 2022. № 23. С. 9–14. doi: 10.20535/2307-5651.23.2022.264620; URL: http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/264620

8. Маслак М. В., Перерва П. Г. (2021) Інтелектуальна власність як складова нематеріальних активів підприємства. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Економічні науки.* 2021. № 3. С. 93-98. DOI: 10.20998/2519-4461.2021.3.93

9. Наукова діяльність. Патентознавство. Інтелектуальна власність: підручник / укладачі: Г. О. Оборський, І. М. Чістякова, Д. Д. Татакі, О. С. Білоусов, І. Б. Кривдіна, В. П. Кубко, С. Х. Яворський. Київ: Каравела, 2020. 232 с.

10. Стерліков О. С. Проблематика захисту прав інтелектуальної власності на навчальні курси. Академічні візії. 2024. № 38. URL: https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1547

9. Інформаційні ресурси

1. База даних патентних документів BOIB. URL: https://patentscope.wipo.int/search/en/search.jsf.
2. База даних Європейського патентного відомства. URL: https://worldwide.espacenet.com/.
3. Всесвітня організація інтелектуальної власності WIPO. URL: http://www.wipo.int/portal/en/index.html
4. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. URL: https://ukrpatent.org/uk
5. Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності. URL: http://www.ndiiv.org.ua/index.php/ua/
6. Національний офіс інтелектуальної власності. URL: http://nipo.gov.ua
7. Авторське право в креативних індустріях. URL: https://cases.media/creativepractice/course/copyright/about

8. European Patent Office. URL: https://www.epo.org/en

10. Законодавчі та нормативно-правові акти України

Закони України

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами та доповненнями).

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами та доповненнями).

3. Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX (щодо забезпечення академічної доброчесності в освітньому процесі та науковій діяльності).

4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV, зокрема книга четверта «Право інтелектуальної власності» (щодо особистих немайнових і майнових прав інтелектуальної власності та договірних засад їх використання).

5. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 № 2811-IX (щодо охорони наукових творів, комп'ютерних програм, баз даних та правомірного використання результатів творчої діяльності).

6. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 № 3687-XII (щодо умов набуття прав, патентної охорони та використання технічних результатів наукових досліджень).

7. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 № 3689-XII (щодо правової охорони торговельних марок та їх використання під час виведення інноваційних продуктів на ринок).

8. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII (щодо організації наукової діяльності, отримання та використання її результатів).

9. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV (щодо правових та економічних засад упровадження інновацій і реалізації інноваційних проєктів).

10. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 № 143-V (щодо передання технологій, розпоряджання майновими правами та комерціалізації результатів науково-технічної діяльності).

Акти Кабінету Міністрів України, Міністерств та відомств

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного стандарту № 4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності"» від 03.10.2007 № 1185 (щодо принципів і методичних підходів до оцінювання майнових прав інтелектуальної власності).

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках» від 31.12.2024 № 1351-р (щодо розвитку інноваційної екосистеми, підтримки технологічного підприємництва та комерціалізації наукових розробок)

3. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю (галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки») для другого (магістерського) рівня вищої

освіти.

4. Методичні рекомендації НАЗЯВО щодо забезпечення якості вищої освіти, реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, дотримання академічної доброчесності та визнання результатів неформальної освіти.

11. Внутрішня нормативно-правова база Придніпровського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

1. Положення про організацію освітнього процесу. ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом». URL: https://drive.google.com/file/d/1Njegh83x4WXmTclmHhF_gmZhQPUPboLa/view

2. Положення про перевірку академічних і наукових текстів на плагіат та їх розміщення і зберігання в інституційному репозитарії ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом». URL: https://krm.maup.com.ua/substantive-provisions/.

3. Кодекс академічної доброчесності ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом». URL: https://maup.com.ua/assets/files/about/kodeks-akadem-dobrochesnosti-2026.pdf

4. Положення про організацію самостійної роботи студентів ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом». URL: https://drive.google.com/file/d/1UT44La00p84KFqaEOUdV3eemDCnk1UhZ/view

5. Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП». URL: https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf

6. Положення про порядок і процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом». URL: https://krm.maup.com.ua/substantive-provisions/

7. Положення щодо протидії булінгу (цькуванню) у Придніпровському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП». URL: https://krm.maup.com.ua/substantive-provisions/

8. Стратегія розвитку ПрАТ «ВНЗ «МАУП». URL: https://maup.com.ua/assets/files/about/strategiya-rozvitku-maup.pdf